

NIK o systemie naboru do Policji i służb specjalnych

NIK poświadcza, że system naboru do Policji i służb specjalnych funkcjonuje prawidłowo i daje gwarancję wyboru najlepszych kandydatów spośród tych, którzy ubiegają się o przyjęcie. Gorzej jest ze szkoleniem funkcjonariuszy.

Po dobrze zorganizowanym kursie podstawowym dalszy cykl szkoleniowy jest przypadkowy i niekonsekwentny. Zdaniem NIK braki w systemie szkoleń specjalistycznych oraz niedoinwestowanie bazy szkoleniowej mogą się odbić na profesjonalizmie funkcjonariuszy.

NIK zbadała nabór i szkolenie nowo przyjętych funkcjonariuszy w ABW, CBA, Policji i Straży Granicznej. Izba ocenia, że obecny system naboru daje gwarancję wyboru najlepszych kandydatów.

Z uwagi na wymogi służby i bezpieczeństwo samych funkcjonariuszy, NIK popiera zasadę jednakowych testów sprawności fizycznej dla kandydatów i kandydatek na policjantów (niezależnie od płci). Reguła równych wymagań wobec kobiet i mężczyzn łamana jest jednak zaraz po przyjęciu kandydata do służby: wymagania wobec czynnych policjantów i policjantek zależą już od wieku i płci funkcjonariusza. W ocenie NIK dopuszczalna różnica w ocenie sprawności fizycznej policjantów mogłaby zależeć jedynie od charakteru pracy i zajmowanego stanowiska.

Zastrzeżenia Izby dotyczą niektórych badań przeprowadzanych w związku z naborem do służby. CBA i ABW stosowały dodatkowe badania (np. poligraficzne/„wykrywacz kłamstw”) wobec wszystkich kandydatów, choć przepisy pozwalają na stosowanie ich tylko wobec niektórych (chodzi o stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji). NIK nie kwestionuje celowości i zasadności przeprowadzania wszelkich badań (w tym na „wykrywaczu kłamstw”), pozwalających na rzetelną weryfikację kandydatów, pod warunkiem wcześniejszego wprowadzenia takiej możliwości do przepisów prawa.

Uregulowania wymaga też sprawa ustawowych wymogów, jakie muszą spełniać kandydaci do służb. Pomimo zbliżonej specyfiki działań poszczególnych formacji wymogi te znacząco się od siebie

różnią. Na przykład przepisy ustawy o Policji i Straży Granicznej wykluczają osoby skazane za przestępstwo (także nieumyślne), podczas gdy ustawa o CBA wyłącza jedynie skazanych za przestępstwo umyślne, a ustawa o ABW w ogóle takiego wymogu nie przewiduje. Kandydatów do służby w Policji wciąż obowiązuje odbycie zasadniczej służby wojskowej, choć w lutym 2009 r. została ona zniesiona.

Największy niepokój Izby budzi fakt, że po dobrze zorganizowanych szkoleniach podstawowych dla nowo przyjętych, dalszy cykl szkoleniowy dla funkcjonariuszy jest właściwie przypadkowy i nie wynika z zaplanowanej ścieżki kariery. W Policji, Straży Granicznej i wszystkich służbach system specjalistycznych szkoleń wymaga unowocześnienia i rozbudowy. NIK stwierdziła niedoinwestowanie służb w tym zakresie, i wynikające z niego kłopoty z bazą szkoleniową.

Baza szkoleniowa Policji i Straży Granicznej pozwala na szkolenie podstawowe wszystkich adeptów. Doskonalenie zawodowe zapewnia już niestety tylko w ograniczonym zakresie. Przeciętnie Policji udaje się zrealizować w roku ok. 60 proc. niezbędnych szkoleń, choć sama baza kwaterunkowa szkół daje dużo większe możliwości (np. w 2011 r. była wykorzystywana zaledwie w 25 proc.). Z kolei CBA do czasu zakończenia kontroli nie utworzyło własnego ośrodka szkoleniowego ani nie zapewniło sobie stałego dostępu do bazy innych służb, mimo problemów ze szkoleniem specjalistycznym funkcjonariuszy. NIK stoi na stanowisku, że nawet doświadczeni oficerowie Policji, SG, innych służb (w tym także CBA), powinni podlegać procesowi doskonalenia zawodowego, choćby m.in. ze względu na zmiany jakie zachodzą w systemie prawa, nie wspominając już o wielu nowych zjawiskach, które pojawiają się w otoczeniu objętym zakresem zadań poszczególnej służby.

Źródło: nik.gov.pl

[Zobacz artykuł na stronie Najwyższej Izby Kontroli](#)

